

L19

Af Ole Wolf
Talsperson

Den 4. oktober fremsatte regeringen "Forslag til lov om trossamfund udenfor Folkekirken" – med nummeret L19.

Man har savnet en lov, der klart fastslår, hvad der skal til for at blive anerkendt som trossamfund, hvilke privilegier, det giver, og hvordan man kan miste anerkendelsen igen.

For Humanistisk Samfund er det store problem ved forslaget, at det kun omhandler trossamfund, ikke livssynsamfund. Lovforslaget kommer med en klar definition af, hvad trossamfund er: "Ved trossamfund forstås i denne lov et fællesskab, hvis medlemmer samles om en tro på magter, som står over mennesker og naturlove, efter udformede læresætninger og ritualer".

Dermed vil det fortsat kun være trossamfund, der kan foretage vielser med juridisk gyldighed. Vi synes, det er naturligt, at man gerne vil fejre et bryllup ved en højtidelig ceremoni, hvor ens livssyn kommer til udtryk. I stedet for på et rådhus, hvor et bryllup kan være overstået på få sekunder.

Men hvorfor skal det kun kunne ske med juridisk gyldighed, hvis man har et livssyn, der omfatter magter, der "står

over mennesker og naturlove"? Hvorfor skal et livssyn med overnaturlige magter stemples som mere fint end vores?

Folketingsdebatten

Den 12. oktober førstebehandlede Folketinget L19. En stor del af debatten kom til at handle om Humanistisk Samfund og ligestilling af livssynssamfund og trossamfund. Christian Juhl og Pelle Dragsted fra Enheds-

Pelle Dragsted
Foto: Steen Brogaard

listen argumenterede for ligestilling, og det kom frem, at de vil stille forslag om, at livssynssamfund kommer til at indgå i loven.

Karen Klint, formand for Folketingets Kirkeudvalg, og kirkeordfører for Socialdemokraterne nævnede som en mulighed, at man kan lave en særskilt lovgivning for livssynssamfund.

Læs mere om:

Tema: L19.....SIDE 1 & 2
Bryllupper i Aalborg.....SIDE 3
Årsseminar for de frivillige.....SIDE 4
Anderledes begravelser.....SIDE 5
Uddannelse starter.....SIDE 6
Ændringer i medlemsblad.....SIDE 6
Debat om humanisme.....SIDE 6
Valgmøde i Valby.....SIDE 7
Det sker!.....SIDE 8

Kirkeminister Mette Borch var mere tøvende, men sagde blandt andet, at hun ikke kunne sige, hvordan Liberal Alliance ville stille sig til at give livssynssamfund vielsesbemyndigelse, da det først skal diskuteres i partiets folketingsgruppe.

Karen Klint
Foto: Steen Brogaard

Marianne Jelved var som kirkeordfører for Det Radikale Venstre mere skeptisk, det samme var Naser Khader fra Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkepartis Christian Langballe..fortsættes på side 2

L19...fortsat fra forsiden

Brev til politikerne

Efter Folketingsdebatten skrev vi til Folketingets Kirkeudvalg og bad om at komme i foretræde. Samtidig fremsendte vi vores skriftlige argumentation for ligestilling.

For det første har vi forklaret, at vores ceremonier har et særligt, humanistisk, livssyn. Når det gælder bryllup blandt andet betydningen af ligestilling og ligeværd. Gensidig respekt for hinandens egenart og frihed. At et parforhold er baseret på kærlighed og er en mulighed for, at man kan udfolde sig både hver for sig og sammen.

For det andet er ligestilling af livssynssamfund og trossamfund ikke blot fornuftigt – det er en menneskeret. Vi er i den gunstige situation, at FN's daværende "Special Rapporteur on freedom of religion and belief", Heiner Bielefeldt, i 2016 aflagde et besøg i Danmark for at undersøge, hvordan vi håndterer tro og livssyn. I en efterfølgende rapport gjorde han tydeligt opmærksom på, at staten i henhold til menneskerettighederne ikke må behandle vores livssyn anderledes end trossamfund.

Undervejs er vi blevet kritiseret af politikere for at blande trossamfund og livssynssamfund sammen, for det er to forskellige ting – og nu er det trossamfund, der er på dagsordenen. Men vores pointe er, at

selv om der er en forskel, skal de behandles ens, for ellers overtræder man menneskerettighederne – og laver i øvrigt en forskelsbehandling, der uafhængigt af juraen er urimelig.

For det tredje har vi fastslået, at denne opfattelse af tingene da også gælder i andre lande. I dag kan livssynssamfund i bl.a. Norge, Island, Skotland og Nordirland foretage vielse. Henvendelse til Folketingets Kirkeudvalg kan ses på www.hs.dk under Politik.

Spørgsmål til ministeren

Vores henvendelser har fået forskellige folketingspolitikere til at stille spørgsmål til ministeren. Blandt andet har Karen Klint (S) har spurgt, om ministeren vil redegøre for den norske forståelse af livssynssamfund. Christian Juhl (Enh.) har spurgt om det er rigtigt, at menneskerettighederne medfører, at trossamfund og livssynssamfund bør ligestilles.

Christian Juhl

I samråd

Som næste skridt var vi den 25. oktober i foretræde for Folketingets Kirkeudvalg. Samråd er ikke åbne for offentligheden, og derfor refererer vi naturligvis ikke fra dette. Ligesom vi ikke refererer fra de telefonsamtaler, mailvekslinger og møder vi ellers holder om L19. Men vi oplever en uset positiv indstilling fra en lang række folketingspartier. Nogle ønsker, at vi skal indskrives i L19, andre vil hellere lave en lovgivning specielt for livssynssamfund.

I den kommende måned skrider lovarbejdet fremad. Ministeren svarer på de stillede spørgsmål. Der er forhandlinger mellem kirkeordførerne, som i nødvendigt omfang inddrager deres respektive folketingsgrupper. I næste medlemsblad kan vi forhåbentlig fortælle mere om, hvilke partier der ender med at støtte en eller anden form for ligestilling. Forhåbentlig er vi til den kommet betydeligt nærmere på lige forhold for livssynssamfund og trossamfund.

Bryllup i Aalborg

Af Jørn Rosborg
Fmd. HS Aalborg

I 2014 vedtog byrådet i Aalborg Kommune, at man ville gøre op med den hidtidige praksis om, at alle bryllupper skulle foregå om lørdagen på det gamle rådhus. Byrådsmedlemmer fik derfor mulighed for at fungere som giftefogeder uden for rådhuset, på alle dage. Bryllupperne skal dog stadig foregå i Aalborg Kommune, som lovgivningen kræver.

I dag arrangerer Humanistisk Samfund bryllupper, men bryllupperne har, jf. dette blads hovedhistorie, ikke juridisk gyldighed. Da det er meget vigtigt for os, at vores bryllupper har samme tyngde som enhver anden bryllupsceremoni, kræver vi derfor, at brudeparrene bliver juridisk gift i umiddelbar forbindelse med den humanistiske bryllupsceremoni. For eksempel ved at parret går på Rådhuset samme dag eller dagen før.

Efter Aalborg Kommunes

ændrede praksis kontaktede Humanistisk Samfunds Aalborg-afdeling nogle byrådsmedlemmer, som forskellige af vores medlemmer i forvejen kendte fra andre sammenhænge. Vi ville høre, om de ville medvirke ved humanistiske bryllupper, så det juridiske bryllup ikke kommer til at foregå om formiddagen eller dagen før, men samtidig med selve den humanistiske ceremoni.

Det er egentlig en dårlig løsning, for det er utilfredsstillende, at vores mulighed for at foretage juridiske gyldige vielser skal være afhængig af velvilje fra enkeltstående byrådsmedlemmer i hver enkelt af landets 99 kommuner. Det er heller ikke en løsning, der medfører det vi i kernen ønsker, nemlig en grundlæggende anerkendelse fra statens side af, at vores livssyn uden guder er lige så fint som et livssyn med guder. Det er endvidere også en smule kunstigt, at ceremonilederen midt under ceremonien er nød til at træde til side og lade et byrådsmedlem overtage en del af ceremonien.

Alligevel er vi glade for, at byrådsmedlemmerne Mads Sølvér Pedersen fra Venstre samt Daniel Nyboe Andersen og Jørgen Hein fra Det Radikale Venstre har sagt ja til at stille op ved vores bryllupper. Mens vi venter på en bedre løsning er vi meget glade for den velvilje, de udviser overfor os.

Mads Sølvér Pedersen

Daniel Nyboe Andersen

Jørgen Hein

Årsseminar for de frivillige

Af Henning Eriksen

Den 28. oktober holdt Humanistisk Samfund årsseminar i Kvarterhuset i Sundby i København. Det var det første af slagsen. Selv om vi som organisation snart er 10 år gamle, har de frivillige ikke før været samlet for at mødes ansigt til ansigt, udover på det årlige landsmøde. 40 frivillige fra hele landet deltog og arbejdede sammen i de lokalforeninger og ceremonigrupper, de nu tilhører: konfirmation øst og vest, bryllup, begravelse, humanistisk eksistensiell omsorg (HEO), ungdomsgruppen og politik.

Og det er en broget skare kvinder og mænd i alderen 14 til godt op i 70'erne, der deltager i aktiviteterne, og med meget forskellig baggrund.

For en som undertegnede, der er forholdsvis ny i medlemskredsen, blev det en lærerig og opløftende dag. Det gik op for mig, hvor omfattende et arbejde, der bliver lagt i foreningen. Skolelærere og pædagoger der laver undervisningsforløb, virksomhedskonsulenter der strømliner samarbejdet i en konfirmationsgruppe, teknikere og ingeniører der arrangerer week-end seminarer og medlemsmøder og DJØF'ere der administrerer og maser på politisk. Altså mennesker der både trækker på deres professionelle kompetencer og udvikler nye

sider af sig selv. Og mennesker der frivilligt går ind i arbejdet, fordi de tror på det vigtige i at ligestille alle livssyn.

Og jeg fandt ud af hvor omfattende tilrettelæggelsen og gennemførelsen af ceremonierne er. Rigtig mange timer lægges i arbejdet hermed, og mange af foreningens kræfter anvendes her.

Det tror jeg også, er det rigtige. Det er konkrete aktiviteter og ceremonier for rigtig mange mennesker ved de vigtige overgange i livet, der i praksis demonstrerer mangfoldigheden i livssyn udenfor den autoriserede folkekirke.

På dagen var jeg blandt andet med i diskussioner, hvor vi udvekslede praktiske erfaringer med at arrangere lokale debatemøder, tiltrække gode oplægsholdere, samarbejde med andre foreninger, der trækker i samme retning som Humanistisk Samfund, kontakten til politikere på flere niveauer f.eks. for at etablere skovgravpladser, samt indflydelse på skoler og ungdomsuddannel-

ser ofte noget ureflekterede brug af traditionelle, religiøse rammer og tilbud. Men vi diskuterede også grundlæggende spørgsmål som holdningen til aktiv dødshjælp og om ordet "ceremoni" er en god betegnelse, for det vi tilbyder.

Snakken viste hvor stort behovet er for at lære mere om

Historiker Asser Amdisen sluttede dagen med et hæsblæsende gennemgang af sekulariseringens og religionens historie i Danmark de sidste 1.000 år.

hinandens aktiviteter og holde hinanden bedre orienteret. Det må den nylige ansættelse af en sekretariatsmedarbejder og udgivelsen af et nyhedsbrev til de frivillige kunne hjælpe med til. Når vi er en forening, der er baseret på frivilliges indsats, er det den gensidige kontakt, der skal give det nødvendige personlige engagement.

Anderledes begravelser

Af Karin Liltorp
Ceremonileder og HB-medlem

I begravelsesgruppen i HS er vi stolte af vores begravelsesceremonier, og får ofte positive tilbagemeldinger.

Det, der er centralt for os er, at begravelsen bliver meget personlig: Dette sørger vi for både gennem en tale, hvor fokus er på den afdøde: Hvordan levede han/hun sit liv, hvilke værdier var centrale, og hvad vil han/hun blive husket for. Desuden sørger vi for, at de pårørende vælger musik, der har haft speciel betydning for afdøde, og talen bliver krydret med digte.

Selvom der generelt er stor tilfredshed med de afholdte begravelser, har vi dog i gruppen talt om, hvorvidt det behøver at bygges op på den måde, vi næsten altid vælger: Begravelsen foregår i et kapel, folk sidder på opstillede stole og vi står på "talerstolen". Der bliver spillet indgangsmusik, vi tænder lys, der spilles mere musik, der holdes tale, vi synger fællessang, og det afsluttes med, at lyset pustes ud.

Fordelen ved denne opbygning af ceremonien er, at det er dét, vi kender. Det giver en tryghed at have nogle genkendelige ritualer, og især ved en begivenhed, der er forbundet med stor sorg, har man nok sjældent overskud til at tænke ud af boksen. Men i nogle tilfælde kan denne form for højtidelighed, som vores "klassiske begravelser" indebærer, virke helt forkert i forhold til den afdøde. Måske ville det være mere i afdødes ånd, at man sidder i rundkreds rundt om kisten og fortæller anekdoter, at alle skriver en hilsen/laver en tegning på kisten, at man helt undlader talen, men erstatter den af digte og jazzmusik, at man holder ceremonien hjemme i stuen eller at man tænder et bål og laver snobrød, mens man mindes afdøde.

Det vigtige er selvfølgelig, at det ikke skal være et "show", for en begravelse er altid omgærdet af sorg, og de sørgende skal behandles respektfuldt. Men en humanistisk begravelse skal afspejle afdødes liv, og det gøres i nogle tilfælde bedst ved at forlade de

kendte rituelle handlinger ved en begravelse. Hvis nogen har ønsker om en ceremoni, der går udenfor de vante rammer, hører vi gerne om ønsker og idéer.

Uddannelse starter

Som omtalt i sidste medlemsblad vil Humanistisk Samfund uddanne en gruppe personer som "Humanistiske Samtalepartnere". Personerne skal uddannes til at yde Humanistisk Eksistentiel Omsorg, i første omgang primært på hospitaler.

Den 22. oktober udløb ansøgningsfristen for at blive Humanistisk Samtalepartner. "Vi var nervøse for, om vi ville få nok ansøgninger til at opret-

te et hold," fortæller Ole Wolf fra arbejdsgruppen bag Humanistisk Eksistentiel Omsorg. "Men vi har så rigeligt fået de nødvendige ansøgninger til et hold. Og nok så væsentligt er vi i arbejdsgruppen nærmest benovede over, hvor stærkt en ansøgningsfelt, det har været.

Vi er glade og stolte over, at en så kompetent gruppe af mennesker gerne vil være Humanistisk Samtalepartner. Vi har fået ansøgninger fra

en række mennesker, der har erfaringer med forskellige former for omsorg overfor andre mennesker.

Samtidig har vi fået en meget bred gruppe, der er både gamle og yngre, mænd og kvinder og alle forskellige slags uddannelser repræsenterede."

Uddannelsen starter i denne måned og slutter til februar.

Ændringer i medlemsbladet

Humanistisk Samfunds medlemsblad har gennem årene vekslet mellem at udkomme henholdsvis hver måned og hver anden måned. Vi går nu tilbage til at udkomme hver anden måned, næste nummer udkommer 1. december. Hvis du har ideer til kommende medlemsblade er

de meget velkomne, deadlines kan findes på vores hjemmeside www.hs.dk under "Hvad er Humanistisk Samfund."

Samtidig arbejder vi med at ændre medlemsbladets layout. I dag får man en mail, hvor man skal åbne det samlede medlemsblad i det, der kaldes en PDF-fil. Vi vil gerne lave

et nyt lay-out, hvor det bliver muligt at klikke direkte ind på hver enkelt artikel fra den mail, man har fået. Samtidig vil medlemsbladet dog stadig blive vedhæftet som en pdf-fil, så man kan åbne og udskrive hele medlemsbladet på en gang, hvis man har lyst til det.

Humanismediskussion

Hvad er humanisme i praksis? Hvad giver mening i livet? Hvor får mennesker deres moral fra? Hvad er humanismen i vores ceremonier? Hvad skal man tænke om døden?

Det er store spørgsmål, der

er på dagsordenen, når lokalforeningerne i januar måned indbyder til møder om humanisme.

Sidste års landsmøde betød startskuddet på en diskussion om, hvad humanisme vil sige i praksis. Ved møderne i lokal-

foreningerne får medlemmerne mulighed for at diskutere det selv. Alle er meget velkomne. Der vil blive sendt mail ud til medlemmerne, når de præcise mødedatoer er på plads.

Valgmøde i Valby

Kom til valgmøde! Det er invitationen fra Humanistisk Samfunds lokalafdeling i Hovedstaden.

Der er mulighed for at møde en række af de kommende borgerrepræsentanter på mødet, der afholdes tirsdag den 7. november 2017 kl. 18. – 20. i Valby Kulturhus.

Man vil blandt andet kunne høre kandidaternes holdninger til spørgsmål som

- Hvad er en humanistisk politik i Københavns kommune?
- Skal civilregistreringen overflyttes fra Folkekirken til Bor-

gerservice?

- Bør faget Kristendomsundskab i Folkeskolen omdøbes til Religion, etik og livssyn?
- Vil I overordnet set arbejde for at få adskilt kirke og stat på kommunalt plan?
- Skal muslimske friskoler fortsat være en valgmulighed i kommunen?

Derudover er der selvfølgelig også mulighed for at stille spørgsmål om alt andet, fra situationen på Jobcentre til om Ladegårdsåen skal genåbnes.

Man vil kunne møde følgende kandidater:

- Karina Bergmann, Liberal Alliance
- Allan Christensen, Dansk Folkepart
- Susan Hedlund, Socialdemokraterne
- Kim Hjerrild, Alternativet
- Lena Holm Jensen, Venstre
- Morten Melchior, Konservative Folkeparti
- Knud Holt Nielsen, Enhedslisten
- Tommy Petersen, Radikal Venstre.

November

Tirsdag d. 7/11	HOVEDSTADEN	Valgmøde i Valby Mød kandidater til valget til Borgerrepræsentationen	Valby Kulturhus 18.00 - 20.00
Onsdag d. 8/11	AARHUS	Eftertro En samtale om tro, tvivl og det at forlade en religion v/ Anders Stjernholm	Folkeoplysnings- gens hus, Vester Allé 8, lok. VA8-203 19.30 - 20.30
Tirsdag d. 14/11	AALBORG	Café: Hvad er vrede? Filosofisk Café Aalborg tilbyder rum til dialog om livets spørgsmål og er åben for alle interesserede – medlemmer og ikke-medlemmer – troende og 'fortabte'	Rødt og grønt lokale, Hasserisgade 10, 19.00-21.00
Onsdag d. 15/11	BORNHOLM	Debatmøde: Populisme Kom og vær med til en fri og uformel diskussion.	Biblioteket i Rønne, Pingels Alle 1, 19.30-21.00
Torsdag d. 23/11	HOVEDSTADEN	Debatgruppens åbne møde Diskutérlystne medlemmer debatterer humanisme og alle mulige andre emner.	Østerbrohuset, Århusgade 103, 15.00-17.00
Torsdag d. 30/11	HOVEDSTADEN	Debatgruppens åbne møde Diskutérlystne medlemmer debatterer humanisme og alle mulige andre emner.	Østerbrohuset, Århusgade 103, 15.00-17.00

Der er mange flere møder på Humanistisk Samfunds hjemmeside www.hs.dk.